

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Petr Příhoda a JUDr. Marie Žišková, o návrhu Okresního soudu v Českém Krumlově na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi tímto soudem a Krajským soudem v Českých Budějovicích, za účasti žalobců a) J. K., b) M. O., a žalovaného Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Český Krumlov, Plešivec 287, Český Krumlov, o zrušení rozhodnutí žalovaného o přechodu vlastnických práv, vedené u Okresního soudu v Českém Krumlově pod sp. zn. 7 C 114/2003,

t a k t o :

- I. Příslušný vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí Okresního úřadu v Českém Krumlově, pozemkového úřadu, ze dne 23. 10. 2002, čj. PÚ-48809/2002, o přechodu vlastnických práv, je soud ve správním soudnictví.**
- II. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 2. 2003, čj. 10 Ca 37/2003-21, se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem došlým zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů se obrátil na tento senát Okresní soud v Českém Krumlově a požádal, aby zvláštní senát rozhodl spor o věcnou příslušnost vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. mezi Krajským soudem v Českých Budějovicích a tímto okresním soudem ve věci vedené pod sp. zn. 7 C 114/2003.

Z předložených spisů vyplynuly tyto pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:

Okresní úřad v Českém Krumlově, pozemkový úřad, dne 23. 10. 2002 pod čj. PÚ-48809/2002 rozhodl podle ustanovení § 9 odst. 6 zákona č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, ve znění pozdějších předpisů, a § 19 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, o přechodu vlastnických práv v katastrálním území Š., tak, jak je uvedeno v přílohách, které jsou nedílnou součástí tohoto rozhodnutí.

Žalobou, podanou u Okresního soudu v Českém Krumlově a poté neformálně postoupenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích, se shora označení žalobci domáhali zrušení tohoto rozhodnutí správního orgánu.

Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 2. 2003, čj. 10 Ca 37/2003-21, bylo vysloveno, že se žaloba odmítá. Jak vyplývá z odůvodnění tohoto usnesení krajský soud vycházel ze závěru, že se jedná o rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci vydané v mezích zákonné pravomoci správních orgánů. Proto tento soud postupoval podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. Věcně příslušný k projednání žaloby proti rozhodnutí pozemkového úřadu je dle krajského soudu okresní soud (§ 249 o. s. ř.) s tím, že žalobce (žalobci) může ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení

podat žalobu proti rozhodnutí Pozemkového úřadu v Českém Krumlově ve smyslu ustanovení § 244 o. s. ř., a to u Okresního soudu v Českém Krumlově.

Žalobci poté dne 14. 4. 2003 podali žalobu u tohoto okresního soudu, když se zcela zřejmě řídili poučením uvedeným v usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 2. 2003. Jako žalovaný je v této žalobě označeno Ministerstvo zemědělství, Pozemkový úřad v Českém Krumlově.

Okresní soud v Českém Krumlově namítá nedostatek své pravomoci věc projednat a rozhodnout. Uvádí, že dle jeho názoru se jedná o správní rozhodnutí vydané ve veřejném zájmu, který je dán organizací území, čímž se naplňuje účel podle ustanovení § 2 zákona č. 289/1991 Sb. Obsahově jde v podstatě o shodný případ, jako rozhodnutí o vyvlastnění, příp. o územní rozhodnutí vydané podle stavebního řádu. Vzhledem k direktivnímu charakteru rozhodnutí (změna vlastnictví) nejde o soukromoprávní vztah, ale o vztah patřící do veřejné sféry. V daném případě je příslušný k projednání a rozhodnutí správní senát Krajského soudu v Českých Budějovicích.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi obecným soudem a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

K posouzení soukromoprávního či veřejnoprávního charakteru dotyčného správního rozhodnutí o přechodu vlastnických práv se nabízejí různé cesty. Především použití teorie zájmové, teorie mocenské, teorie organické či metody právního regulování. Žádná z nich však není natolik spolehlivá, aby dokázala poskytnout odpověď na položenou otázku v každém konkrétním případě a většinou přichází v úvahu použití jen některé z nich, vždy se zřetelem na konkrétní okolnosti dotyčného právního vztahu.

V daném případě se především nabízí použití zájmové teorie. Její podstata spočívá v tom, že veřejné právo chrání zájmy veřejné, zatímco soukromé právo zájmy soukromé, přičemž veřejným zájmům se přikládá vyšší hodnota (větší „právní cennost“) než zájmům soukromým (srov. H. J.: Dualismus právní, in: Slovník veřejného práva československého, svazek I., s. 493 a násl.). Účel pozemkových úprav je vymezen přímo v zákoně, konkrétně v § 2 zákona č. 284/1991 Sb. Podle tohoto ustanovení pozemkovými úpravami se uspořádávají vlastnická práva k pozemkům a s nimi související věcná břemena, pozemky se jimi prostorově a funkčně upravují nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost pozemků a vyrovnání jejich hranic. Současně se jimi vytvářejí podmínky k racionálnímu hospodaření, k ochraně a zúrodnění půdního fondu, zvelebení krajiny a zvýšení její ekologické stability. Veřejný zájem na provedení pozemkových úprav (v případě potřeby) je tedy jasně vyjádřen již v tomto zákonném ustanovení, zejména pak ve větě druhé.

Zároveň je třeba poukázat na to, že správní orgán v tomto případě autoritativně zasahuje do vlastnických práv. Předmětem řízení před soudem není sama otázka vlastnického práva, není zde sporu o vlastnické právo, nýbrž jeho předmětem je přezkum rozhodnutí o přechodu vlastnických práv, tedy rozhodnutí o založení, byť i zčásti nových, od dosavadního stavu odlišných práv. Právě tento právní titul, nikoliv vlastnické právo samotné a jeho povaha je určující pro stanovení, zda věc náleží do pravomoci soudů ve věcech občanskoprávních anebo soudů ve věcech správního soudnictví.

Ze všech těchto důvodů zvláštní senát vyslovil podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., že rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí Okresního úřadu v Českém Krumlově, pozemkového úřadu, o přechodu vlastnických práv, náleží soudu ve správním soudnictví.

V důsledku tohoto rozhodnutí pak zvláštní senát dále podle ustanovení § 5 odst. 3 téhož zákona zrušil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, jímž byla pravomoc tohoto soudu popřena, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány i soudy. Dále tedy bude v původním řízení o podané žalobě pokračovat Krajský soud v Českých Budějovicích.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. prosince 2004

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu